

Stiftelsen Byggfag
Grønland 12 – 0188 Oslo
stiftelsen@byggfag.org
22 99 28 70 (faks 71)
www.byggfag.org

Bankkonto 9001 06 42697
Org. nr. 974 467 968

Oslo, 13. januar 2014

Stockmanns Hammer
Prisutdeling i
Fritt Ords lokaler i
Uranienborgveien 2.

Kjøreplan for arrangementet 15. januar 2014.

- 12.00** – Fremmøte og servering av snitter og kake – mineralvann og kaffe.
- 12.15** – Egil Roald Mongstad ønsker velkommen og presenterer 'Stockmanns Hammer'
- 12.30** – **Lina Johnson** synger – akkompagnert av **Lina Braaten**
- 12.45** – Generalsekretær **Arne Jensen** fra Norsk Redaktørforening taler
- 13.00** – **Lina Johnson** synger – akkompagnert av **Lina Braaten**
- 13.15** – Oranisasjonsarbeider i Rørleggernes Fagforening **Boye Ullmann** og Journalist i TV2 – **Christian Steffensen**,
Redegjør for de forhold på byggeplassen til COOPs lager på Gardermoen som utløste pristildelingen
I ord og bilde.
- 13.30** – Prisen deles ut:
Statuetten Stockmanns Hammer
Diplom
NOK 25 000,-
- 13.45** – **Lina Johnson** synger akkompagnert av **Lina Braaten**
- 13.55** – Avslutning ved Egil Roald Mongstad, leder i Stiftelsen Byggfag
- 14.00** - Slutt

Det tas forbehold om mindre tidsforskyvninger og evt. andre endringer i programmet

Velkommen!
Stiftelsen Byggfag / Stockmanns Hammer.

Stiftelsen Byggfag
Grønland 12 – 0188 Oslo
stiftelsen@byggfag.org
22 99 28 70 (faks 71)
www.byggfag.org

Bankkonto 9001 06 42697
Org. nr. 974 467 968

s.3

Juryens Begrunnelse.

Varslet Coop-skandalen – tildelt pris

I april 2013 varslet arbeidere om uverdige arbeidsforhold under byggingen av Coops nye lager på Gardermoen. Arbeidere fra Spania, Polen og Peru risikerte livet ved å klatre opp til 27 meter uten sikring for 50 kroner timen. To av de sentrale varslerne er nå tildelt varslings- og ytringsfrihetsprisen Stockmanns Hammer, en pris opprettet av Stiftelsen Byggfag i 2005.

Prisen er tildelt den spanske rørleggeren Fran Almonte og den norske rørleggeren Claudio Espinoza for deres medvirkning til å avdekke de ulovlige forholdene ved Coops lager på Gardermoen. - Saken viser hvilken viktig rolle varslere spiller for å komme sosial dumping til livs, og samtidig hvor viktig det er at varslere gis beskyttelse, sier Egil Mongstad, leder av Stiftelsen Byggfag og sekretær for Stockmanns Hammer. Prisen Stockmanns Hammer består av en plakett med en hammer i sølv og en pris på 20.000 kroner til hver vinner.

Forholdene ved Cooplageret ved Gardermoen fikk store oppslag i mediene våren 2013. Spesielt var TV 2 aktive i deknningen av saken. Fran Almonte fra det spanske firmaet Eco Iberica filmet med mobiltelefon hvordan arbeiderene jobbet i opptil 27 meters høyde uten noen form for sikring. Claudio Espinoza fra det norske rørleggerfirmaet Imptech og medlem av Rørleggernes Fagforening avdeling 605 Fellesforbundet i LO, fikk innpass hos de spanske rørleggerne og bidro til å få offentliggjort spanjolenes lønnslipper. Disse viste at de spanske arbeiderene tjente 50 kroner timen, hvilket er langt under den allmengjorte tariffønnen i byggebransjen. Syv av de spanske arbeiderene fikk oppsigelse og sluttvederlag etter at saken ble avslørt i mediene. Fran Almonte fikk avskjed og dermed ikke sluttvederlag. På toppen av det hele ble Almonte beskyldt for å bryte sikkerhetsreglene ved å ha filmet forholdene på arbeidsplassen. Coop gikk til slutt inn og vedkjente seg sitt etiske ansvar som byggherre og kompenserte tapt lønn med til sammen 3 millioner kroner for de spanske arbeiderne.

- En ulempe med den frie flyten av arbeidskraft i Europa er at ansvarsforholdene på norske arbeidsplasser pulveriseres, forteller Egil Mongstad i Stiftelsen Byggfag. – Coop er byggherre og engasjerer GSE Norway AS som totalentreprenør. De igjen setter store deler av arbeidene ut til det spanske rørleggerfirmaet som tydeligvis ikke føler seg forpliktet etter norske helse-, miljø- og sikkerhetsbestemmelser eller norske tariffavtaler. Når saken så blir avslørt, toer alle sine hender, mens varslerne må lide. Det er ikke slike forhold vi ønsker i norsk byggebransje, understreker Mongstad, som mener at det står respekt av at Coop var sitt samfunnsansvar bevisst.

– Saken viser nok en gang sannheten i at “Fagforeninger trenger varslere og varslere trenger fagforeninger”. Fran Almonte og Claudio Espinoza har tatt det største samfunnsansvaret i denne saken ved å varsle om uverdige forholdene på arbeidsplassen. De er verdige vinnere av Stockmanns Hammer, legger Mongstad til.

Varsleren er en person som avdekker og varsler om kritikkverdige forhold eller ulovligheter i selskaper, organisasjoner eller offentlige institusjoner. Vi har hatt tilfeller der de ansvarlige i

Stiftelsen Byggfag
Grønland 12 – 0188 Oslo
stiftelsen@byggfag.org
22 99 28 70 (faks 71)
www.byggfag.org

Bankkonto 9001 06 42697
Org. nr. 974 467 968

s.2

Vedlegg.

CV for sopranen Lina Johnson:

Lina Johnson fikk sitt gjennombrudd på operascenen som Despina i Guy Joosten's *Così fan Tutte* på Det Kongelige Teater, Operaen i København i 2011, og har erobret stadig nye scener siden den gang.

Hun begynte å spille klaver i ung alder, og har sin musikalske utdannelse innenfor sang fra Norges Musikkhøgskole, Det Kongelige Danske Musikkonservatorium i København og Operaakademiet på Operaen i København.

Hun ble tildelt Sonnings musikkpris i 2008, vant 2. pris i Kokkola Nordic Lied Competition i 2007, har vært nominert til Wigmore Hall Kohn Opera Voice Fellowship, var finalist i festivalens prestisjefylte Mozart talentprogram.

Lina Johnson debuterte på operascenen som Najade i Robert Carsens *Ariadne auf Naxos* på Operaen i København i 2009, og har siden sunget flere roller på denne scenen. Sesongen 2012/2013 flyttet hun hjem til Norge, og gjorde sin debut på Kilden Opera Sør i rollen som Nattens Dronning, og ved Den Norske Opera, som Adele i *Flaggermusen*, hvor hun kommer til å returnere igjen neste sesong.

CV for pianisten Lina Braaten:

Våren 2005 tok Lina Braaten diplomeksamen ved Norges Musikkhøgskole i Oslo, etter studier på Griegakademiet i Bergen og Sibeliusakademiet i Helsinki.

Hun er prisbelønnet både som kammermusiker og solopianist, bl.a. med 1. pris i Nordic Lied Duo Competition, og 3. pris i Malmö Nordiska Pianotävling 2004.

Lina har vært solist med Bergen Filharmoniske Orkester, hatt solorecital ved den prestisjetunge Ultimafestivalen i Oslo, og holdt solo- og romansekonsert i Tokyo i forbindelse med Griegjubileet- 07.

I tillegg til sin freelancevirksomhet er Lina spesielt etterspurt som akkompagnatør både hos instrumentalister og sangere, og arbeider ved Norges Musikkhøgskole og operahøgskolen i Oslo.

Stiftelsen Byggfag
Grønland 12 – 0188 Oslo
stiftelsen@byggfag.org
22 99 28 70 (faks 71)
www.byggfag.org

Bankkonto 9001 06 42697
Org. nr. 974 467 968

s.4

bedriften eller organisasjonen har forsøkt å dysse ned eller skjule opplysningene om slike forhold, eller forsøkt å straffe varsleren.

I 2005 opprettet Stiftelsen Byggfag prisen "Stockmanns hammer". I dens statutter heter det at: "Prisens fremste formål er å verne om og styrke yringsfriheten for ansatte og vilkårene for dette i Norge i arbeidslivet generelt og i byggebransjen spesielt, herunder å rette søkelyset mot uheldige sider ved utviklingen, særlig ved å stimulere den levende debatt og den uredde bruk av det frie ord." Prisen henter sitt navn fra Stockmann i Ibsens stykke "En folkefiende".

Tidligere vinnere av Stockmanns hammer

Pavel Mottyka var den første vinneren av Stockmanns hammer i 2005. Han og hans kolleger avslører sosial dumping og ulovlige kontrakter i Inside Service AS, ved bygging av Nytt Operabygg i Bjørvika. Ignacy Nieznaj og klubbleder Helge Larsen fikk prisen for 2006 for avsløring av sosial dumping og ulovlige arbeidskontrakter i firmaet Genfer Lloyd Ltd som var innleid til Karmsund Maritim AS. Peter Heydorn avslørte mot slutten av året 2007 og i året 2008 en rekke uheldige forhold ved arbeidet i firmaet Byggmesteren Bygdøy AS. Firmaet var innleid til Bundebygg AS. Heydorn fikk prisen, særlig fordi han avslørte fuktskader i et boligkompleks på Wexels Plass i Oslo. Sykepleier Gjertrud Hannasvik ble tildelt yrings- og varslingsprisen Stockmanns hammer for 2010. Hannasvik varslet om kritikkverdige forhold ved Sykehuset Asker og Bærum. I 2011 mottok sykepleier Oline Hesselberg prisen etter å ha varslet om kritikkverdige forhold ved Ammerud sykehjem. Det ble starten på den såkalte Adecco saken.

Fakta:

Juryen for Stockmanns Hammer består av:

Advokat Rune Berg	Juryleder
Ørnulf Halmrast	Regiondirektør, Arbeidstilsynet
Terje Kalheim	LOs internasjonale kontor
Tellef Hansen	Utredet, DeFacto
Helge Breistein	Fagforeningsleder, Byggfag, Drammen/Bærum
Jan-Åke Persson	Tømrer og Byggfagforeningen
Stig P. Pettersen	Direktør, Statsbygg
Egil Mongstad	Leder av Stiftelsen Byggfag og sekretær for juryen

Hvorfor navnet Stockmanns Hammer?

I Ibsens "En folkefiende" møter vi Tomas Stockmann som er tilsatt som tilsynslege ved en nybygd badeanstalt i hjembyen. I første akt mottar dr. Stockmann en analyse av vannprøver fra badet. Vannet viser seg å være forurenset. Stockmann forventer heltestatus for oppdagelsen, men mange har interesse av at dette ikke blir kjent. Stockmann utsettes for press om ikke å offentliggjøre resultatene. Han velger å holde fast kurs, og bestemmer seg for å kjempe for sannheten, uansett pris. Han konkluderer med at «den sterkeste mann i verden, det er han som står mest alene». Ibsen fikk ideen til dramaet etter en hendelse som fant sted i en tysk badeby i 1830-årene. En lege slo fast at det var kolerautbrudd i byen, noe som førte til ødelagt badesesong. Befolkningen ble rasende på legen og jaget både ham og hans familie fra byen. Tema er også kjent fra filmen Haisommer.